

РЕШЕНИЕ

№ 27742

гр. София, 09.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав, в
публично заседание на 10.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилка

при участието на секретаря Макрина Христова, като разгледа дело номер **5120** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 40, ал. 2 от Закона за достъп до обществена информация /ЗДОИ/.
Образувано е по жалбата на Р. В. Ш. чрез пълномощник адв. Д. Н. против решение № 95-00-51#3/15.04.2026 г. на директора на дирекция „Правни дейности“ при Министерството на правосъдието. Излагат се съображения за незаконосъобразност на оспорения акт на основание чл. 146, т. 2 - т. 5 от АПК. Конкретно се посочва липсата на ясна разпоредителна част, която да квалифицира акта, като решение за предоставяне на достъп до търсената информация по чл. 34, ал. 1 от ЗДОИ или, като решение за отказ за предоставяне на информация по чл. 38 от ЗДОИ. Изтъква се, че макар и чл. 26, ал. 1, т. 1 от ЗДОИ да предвижда достъп чрез публичен регистър, като една от възможните форми на достъп, съдебната практика е категорична, че това не освобождава органа от задължението му да предостави конкретна справка, когато е поискана такава. В тази насока се посочва, че заявителят е поискал информацията под формата на „писмена справка“ и съгласно чл. 27, ал. 1 от ЗДОИ органът е длъжен да се съобрази с предпочитаната форма, освен ако не са налице законово установените изключения. В оспорения акт липсват каквито и да е мотиви, които да обосноват защо органът не предоставя информацията в исканата форма, а вместо това препраща към публичен регистър. Претендира се отмяна на оспореното решение и връщане на преписката на административния орган с указания по тълкуването и прилагането на закона. Заявява се искане за присъждане на разноски.
В съдебно заседание жалбата се поддържа лично от оспорващия, който подробно обосновава правен интерес за достъп до търсената обществена информация.
Ответникът - Директора на дирекция „Правни дейности“ при Министерството на правосъдието

чрез процесуалния си представител, в депозирано по делото писмено становище и в хода по същество, оспорва жалбата като недопустима, поради липсата на годем за оспорване индивидуален административен акт, алтернативно - като неоснователна. Намира, че издадения административен акт е законосъобразен и не са налице основания за неговата отмяна. Поддържа становище, че търсената информация е представена. Моли за отхвърляне на жалбата. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София-град след като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл. 168 от АПК, за да се произнесе съобрази следното:

Административното производство е образувано по искане вх. № 95-00-51/01.04.2026 г., подадено от Р. В. Ш. до Министерството на правосъдието. Със същото е поискан достъп до информация, формулирана по следния начин:

1. Моля да бъде изготвена и предоставена писмена справка относно наличието на вписване на „Арбитражен съд към Стопанска асоциация - [населено място]“ в Регистъра на арбитражите, воден от Министерството на правосъдието, съгласно Закона за арбитража, включително датата на вписването, ако такова е налице;

2. Моля да бъде изготвена и предоставена справка под формата на списък с вписаните арбитри в Регистъра на арбитражите, съгласно чл. 6а, ал. 4 от Закона за арбитража.

По така депозираното искане е постановено решение № 95-00-51#3/15.04.2026 г., издадено от директора на дирекция „Правни дейности“ при Министерството на правосъдието, в което се посочва, че търсената информация е официална обществена информация, която се публикува в Регистъра на арбитражите, достъпен на адрес: arbitrage.mjs.bg. Посочва се нормата на чл. 6а от Закона за арбитража, където е предвидено Министерството на правосъдието да води и поддържа Регистър на арбитражите, които е публичен в частта, съдържаща данни относно арбитражните институции и имената и професиите на арбитрите към тях. Цитира се нормата на чл. 19 от Наредба № Н-2/18.11.2025 г. за Регистъра на арбитражите и се изтъква, че исканата от заявителя информация може да бъде получена от заявителя чрез търсене в Регистъра на арбитражите на адрес: arbitrage.mjs.bg.

По делото не са доказателства за датата на съобщаване на оспореното решение на неговия адресат. Жалбата е депозирана в Административен съд София-град на 27.04.2026 г.

По делото е приложена заповед № ЛС-04-102/24.02.2026 г. на министъра на правосъдието, с която директора на дирекция „Правни дейности“ е определен за служител, който да издава решения за предоставяне или отказ от предоставяне на достъп до обществена информация и да уведомява писмено заявителя за взетото решение във връзка с постъпилите в Министерството на правосъдието устни запитвания и писмени заявления за предоставяне на достъп до обществена информация.

В хода на съдебното производство са изслушани и приети свидетелските показания на С. И. Г., който е стажант при адв. Ш.. В показанията си свидетелят посочва, че при направена справка в Регистъра на арбитражите при Министерството на правосъдието са установили, че „Арбитражен съд към Стопанска асоциация - [населено място]“ не е вписан в Регистъра. Информация за този арбитражен съд липсва в Регистъра и към момента.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА. Подадена е срещу акт, който може да бъде оспорен по съдебен ред и от лице, легитимирано да го направи в качеството си на неблагоприятно засегнат

адресат, доколкото с него не е предоставена заявената информация. Неоснователни са доводите на процесуалния представител на ответника за недопустимост на жалбата на основание чл. 159, т. 1 от АПК. Противно на твърдението, че същият има характер на уведомително писмо, настоящият съдебен състав намира, че по същността си оспорения акт представлява решение по чл. 38 от ЗДОИ. По делото не са налице доказателства за датата на съобщаване на оспореното решение на неговия адресат, което е в тежест на ответника, но предвид датата на неговото издаване и датата на депозиране на жалбата в Административен съд София- град следва да се приеме за спазен законоустановения преклузивен срок.

Разгледана по същество жалбата е ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

В предварителен порядък за пълнота на проверката по чл. 168 от АПК, следва да се отбележи, че оспореното решение е издадено от компетентен административен орган - "задължен субект" по смисъла на чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ, а именно: директора на дирекция „Правни дейности“ при Министерството на правосъдието, в условията на делегирана със заповед № ЛС-04-102/24.02.2026 г. на министъра на правосъдието компетентност по ЗДОИ.

Обществения отношения, свързани с правото на достъп до обществена информация са уредени в ЗДОИ. Редът и условията за предоставяне на достъп до обществена информация са подробно регламентирани в глава III на ЗДОИ. В чл. 28, ал.1 от ЗДОИ е установено изрично задължение на субектите по чл. 3 да разгледат подадените до тях заявления за достъп до търсената информация, като това задължение е скрепено със срок - не по-късно от 14 дни след датата на регистриране на заявлението. Съгласно, ал. 2 на чл. 28 ЗДОИ в определения от закона срок органите или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация, за което уведомяват писмено заявителя.

С оглед разрешаването на правния спор следва да се посочи, че ЗДОИ регламентира един от правните способи за упражняване на конституционното право на достъп до информация. В чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ законодателят е дал легална дефиниция на понятието обществена информация, достъпът до която законът регламентира. Именно по отношение на тази информация законодателят е вменил изричното задължение на задължените, по смисъла на чл. 3, ал.1 от ЗДОИ, правни субекти да я предоставят. Разбира се, ЗДОИ не е средство за получаване на всякаква информация от държавните органи. Член 4, ал.1 от ЗДОИ определя, че законът се прилага тогава, когато в друг закон не е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. В настоящия случай, не се твърди да е налице друг специален ред за достъп до исканата информация, дерогиращ приложимостта на нормите на ЗДОИ.

Легалната дефиницията на понятието "обществена информация" е дадена в разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ, съгласно която обществена информация по смисъла на този закон е всяка информация, свързана с обществения живот в Република Б. и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. Съгласно цитираното определение в обхвата на "обществена информация" по смисъла на ЗДОИ попадат всички данни относно обществения живот, съдържащи се в документи и други материални носители на данни, създавани, получавани или съхранявани от задължените по ЗДОИ субекти. Съгласно чл. 9 от ЗДОИ обществената информация е официална и служебна, като според разпоредбата на чл. 10 от ЗДОИ официална е информацията, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия, а съгласно чл. 11 от ЗДОИ служебна е информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и техните администрации.

По делото не съществува спор, че търсената информация е обществена информация и достъпът до нея следва да бъде осъществен по реда на ЗДОИ.

ЗДОИ не предвижда задължените субекти да създават конкретни справки и/или отчети, като за да се предостави исканата информация тя трябва да е налична. Действително, нормата на чл. 6а от Закона за арбитража предвижда, на която се позовава и ответника, предвижда Министерството на правосъдието да води и поддържа Регистър на арбитражите, които е публичен в частта, съдържаща данни относно арбитражните институции и имената и професиите на арбитражите към тях. Според нормата на чл. 19 от Наредба № Н-2/18.11.2025 г. за Регистъра на арбитражите, Р. на арбитражите е достъпен на адрес: arbitrage.mjs.bg и съществува възможност за извършване на справки по определени критерии. След като задължения субект е нормативно задължен да оповестява търсената информация, то следва да се приеме, че исканата от заявителя информация е налична и се съдържа в документи, създадени и съхранявани от задължения субект. След като по силата на нормативен акт е установено, че търсената информация следва да бъде създавана и органът да разполага с нея, то чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗДОИ, въздигащ принципа на осигуряване на законност при търсенето и получаването на обществена информация, както и чл. 6, ал. 1, т. 1 от ЗДОИ, налагащ принципа на откритост и достоверност на информацията, изискват органът в подобна хипотеза да предостави търсената информация.

Видът, обемът и начина на предоставяне на търсената информация се определя от заявителя. В настоящия случай достъпът до обществената информация е заявен под формата на писмена справка / справка-списък. Във вида и обема, в който е заявена информацията, не може да бъде открита в Регистъра на арбитражите по арг. от чл. 19 от Наредба № Н-2/18.11.2025 г. за Регистъра на арбитражите. Още повече, че както бе установено от свидетелските показания в хода на съдебното производство, а и от извършена от съда служебна проверка, търсената информация относно „Арбитражен съд към Стопанска асоциация - [населено място]“ и вписаните арбитражи, не е налична в Регистъра на арбитражите, към който заявителят е препратен за справка от административния орган. Разпоредбата на чл. 27, ал. 1 от ЗДОИ задължава органа да предостави исканата обществена информация в предпочитаната от заявителя форма. В случая обаче, исканата информация не е предоставена в предпочитаната от заявителя форма - писмена справка / справка-списък, а административният орган се е ограничил с посочване единствено на страницата, на която се намира Регистъра на арбитражите и препращане на заявителя към нея.

Изложеното обосновава извод, че задълженият субект само формално е удовлетворил искането за предоставяне на достъп до обществена информация. Посочвайки електронния адрес на Регистъра на арбитражите, органът по същество не е предоставил на заявителя достъп до обществена информация в заявения обем и форма, съобразно чл. 35, ал. 3 от ЗДОИ. Така на практика в оспореното решение е обективизиран отказ за достъп до обществена информация привидно прикрит под формата на разрешен достъп. Това налага отмяна на оспореното решение. На основание чл. 173, ал. 2 от АПК преписката следва да се върне на административния орган за ново произнасяне по депозираното от Р. В. Ш. искане вх. № 95-00-51/01.04.2026 г. При новото произнасяне, задълженият по закон субект следва да се произнесе, като предостави достъп до търсената информация във вида, обема и начина, по който е заявен, а не формално да препраща към публичния Регистър на арбитражите, в който както бе установено липсва каквато и да е информация по отношение на „Арбитражен съд към Стопанска асоциация - [населено място]“ и вписаните арбитражи. В случай, че намери основание за постановяване на акт по чл. 38 от ЗДОИ, административният орган следва да посочи, както фактическите, така и правните основания за неговото издаване.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК на оспорващия следва да се

присъдят направените по делото разноси. Неоснователно е възражението по чл. 78, ал. 5 от ГПК на процесуалния представител на ответника, тъй като размерът на претендираното адвокатско възнаграждение е минимален, съобразно нормата чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за възнагражденията за адвокатска работа.

С оглед на това и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК Административен съд София - град, Второ отделение, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалбата на Р. В. Ш. чрез пълномощник адв. Д. Н. решение № 95-00-51#3/15.04.2026 г., издадено от директора на дирекция „Правни дейности“ при Министерството на правосъдието.

ИЗПРАЩА преписката на директора на дирекция „Правни дейности“ при Министерството на правосъдието за ново произнасяне по депозираното от Р. В. Ш. искане вх. № 95-00-51/01.04.2026 г., при спазване на законоустановените срокове и при съобразяване на указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на решението.

ОСЪЖДА Министерството на правосъдието да заплати на Р. В. Ш. разноси по делото в размер на 517.11 евро.

Решението е окончателно.

СЪДИЯ: